

HYVÄKSYTYT TEKSTIT

P8_TA(2018)0201

Lasten suojelu muuttoliikkeen yhteydessä

Euroopan parlamentin päätöslauselma 3. toukokuuta 2018 lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä (2018/2666(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon 12. huhtikuuta 2017 annetun komission tiedonannon ”Lasten suojelu muuttoliikkeen yhteydessä” (COM(2017)0211),
- ottaa huomioon 8. kesäkuuta 2017 annetut neuvoston päätelmät lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä,
- ottaa huomioon lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen,
- ottaa huomioon YK:n yleiskokouksen 19. syyskuuta 2016 hyväksymän päätöslausuman ”New Yorkin julkilausuma pakolaisista ja muuttajista”¹,
- ottaa huomioon katuoloissa elävistä lapsista 21. kesäkuuta 2017 annetussa YK:n lapsen oikeuksien komitean yleiskommentissa nro 21 (2017) olevan 44 kohdan²,
- ottaa huomioon 6. maaliskuuta 2017 annetut EU:n suuntaviivat lapsen oikeuksien edistämiseksi ja suojaamiseksi (”Kaikki lapset mukaan”),
- ottaa huomioon 27. marraskuuta 2014 antamansa päätöslauselman YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 25. vuosipäivästä³,
- ottaa huomioon 12. huhtikuuta 2016 antamansa päätöslauselman Välimeren tilanteesta ja tarpeesta kokonaisvaltaiselle EU:n lähestymistavalle muuttoliikkeeseen⁴,
- ottaa huomioon 12. syyskuuta 2017 antamansa päätöslauselman ehdotuksesta neuvoston päätökseksi nauttii kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemistä ja

¹ YK:n päätöslauselma A/RES/71/1,

http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/71/1

² <https://www.streetchildrenresources.org/resources/general-comment-no-21-2017-on-children-in-street-situations/>

³ EUVL C 289, 9.8.2016, s. 57.

⁴ EUVL C 58, 15.2.2018, s. 9.

- torjumista koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen tekemisestä Euroopan unionin osalta¹,
- ottaa huomioon Euroopan unionin tuomioistuimen 12. huhtikuuta 2018 asiassa C-550/16, A ja S vastaan Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie, antaman tuomion²,
 - ottaa huomioon komissiolle esitetyn kysymyksen lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä (O-000031/2018 – B8-0016/2018),
 - ottaa huomioon työjärjestyksen 128 artiklan 5 kohdan ja 123 artiklan 2 kohdan,
- A. ottaa huomioon, että Unicefin mukaan Euroopassa asuu noin 5,4 miljoonaa maahantulijalasta³; ottaa huomioon, että YK:n pakolaisvaltuutetun (UNCHR) tuoreimpien lukujen mukaan Kreikkaan, Italiaan, Espanjaan ja Bulgariaan saapui vuonna 2017 yhteensä 32 039 lasta; ottaa huomioon, että näistä 46 prosenttia oli ilman huoltajaa olevia tai huoltajastaan eroon joutuneita lapsia ja että loput 54 prosenttia saapui vanhempiensa tai muiden hoitajien kanssa; ottaa huomioon, että 1. syyskuuta 2016 säilöön otettuja lapsia oli raporttien mukaan 821 yhdeksässä jäsenvaltiossa; ottaa huomioon, että suurin osa jäsenvaltioista ei anna tietoja maahanmuuton yhteydessä säilöön otetuista lapsista eikä kerää näitä tietoja järjestelmällisesti⁴;
- B. ottaa huomioon, että on kulunut vuosi siitä, kun komissio antoi 12. huhtikuuta 2017 tiedonannon ”Lasten suojelu muuttoliikkeen yhteydessä”, ja että komission suositusten täytäntöönpanoon liittyy jäsenvaltioissa edelleen haasteita;
- C. ottaa huomioon, että luotettavien tietojen puuttuminen ja perheiden yhdistämistä ja holhoojan nimittämistä koskevat pitkälliset menettelyt sekä pelko pidätetyksi joutumisesta, palauttamisesta lähtömaahan tai siirrosta ensimmäiseen saapumismaahan saavat lapset pakenemaan, jolloin heitä uhkaa ihmiskauppa, väkivalta ja seksuaalinen hyväksikäyttö;
- D. ottaa huomioon, että vastaanottotilojen puutteelliset lastensuojelupalvelut ja lapsille suunnattujen aktiviteettien vähäys vaikuttavat kielteisesti lasten mielenterveyteen;
- E. ottaa huomioon, että Euroopan unionin perusoikeuskirjassa ja lapsen oikeuksia koskevassa YK:n yleissopimuksessa vaaditaan, että kaikissa lasta koskevissa toimissa on otettava ensisijaisesti huomioon lapsen etu;
- F. ottaa huomioon, että hiljattain tehdyn vertailututkimuksen⁵ mukaan jäsenvaltiot etenevät erilaisilla nopeuksilla turvapaikanhakijalasten integroimisessa kouluun ja että joissakin tapauksissa lapset eivät ole koulussa vielä kolmen kuukauden kuluttua turvapaikkahakemuksen jättämisestä, mistä aiheutuu erityisiä ongelmia vanhemmille lapsille;

¹ Hyväksytyt tekstit, P8_TA(2017)0329.

² EU:C:2018:248.

³ https://www.unicef.org/publications/files/Uprooted_growing_crisis_for_refugee_and_migrant_children.pdf

⁴ <http://fra.europa.eu/en/publication/2017/child-migrant-detention>

⁵ '#Bactoschool', the Global Progressive Forum, Migration Policy Group ja the SIRIUS European Policy network, www.globalprogressiveforum.org/bactoschool

- G. ottaa huomioon, että Asylum Information Database -tietokantaa koskevan vuoden 2016 raportin mukaan turvapaikkamenettelyyn pääsy on usein ongelmallista, mistä voi aiheutua merkittäviä viipeitä¹;
- H. ottaa huomioon, että osalla jäsenvaltioista on yhä haasteita iän määrittämisessä ja niiden lasten suojelemisessa, jotka eivät ano turvapaikkaa;
- I. ottaa huomioon, että Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) on julkaissut hiljattain raportin seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi joutuneista muuttajista ja että sen mukaan arviolta 80 prosenttia Nigeriasta keskisen Välimeren reitin kautta tulleista tytöistä – joiden määrä on lisääntynyt 1 454:stä tytöstä vuonna 2014 yhteensä 11 009:ään tyttöön vuonna 2016 – on mahdollisesti joutunut seksuaalista hyväksikäyttöä varten harjoitettavan ihmiskaupan uhreiksi; ottaa huomioon, että jäsenvaltioilla on yhä vaikeuksia ihmiskaupan ja seksuaalisen hyväksikäytön uhreiksi joutuneiden tyttöjen tunnistamisessa ja heidän tukemisessaan;
- J. ottaa huomioon, että lasten valtiottomuus aiheuttaa vakavan ihmisoikeushaasteen ja viivästyttää täten lasten aseman määrittämistä koskevaa menettelyä Euroopan unionissa, minkä seurauksena lapset jäävät peruspalvelujen ja oikeuksien ulkopuolelle;
1. korostaa, että kaikilla lapsilla, riippumatta heidän muuttaja- tai pakolaisasemastaan, on ennen kaikkea oikeus nauttia kaikista oikeuksista, jotka on kirjattu YK:n yleissopimukseen lapsen oikeuksista;
 2. uskoo vahvasti, että komission olisi avustettava jäsenvaltioita hyväksymään ja panemaan asianmukaisesti täytäntöön kokonaisvaltainen oikeuksiin perustuva lähestymistapa kaikkien lapsiin liittyvien politiikkojen yhteydessä;
 3. korostaa, että on tärkeää laatia yksilöllinen suunnitelma, joka perustuu kunkin lapsen tarpeisiin ja muihin erityisiin haavoittuvuuksiin, kun otetaan huomioon, että lasten elämänlaatu ja hyvinvointi edellyttävät myös varhaisessa vaiheessa tapahtuvaa kotoutumista, yhteisöllistä tukijärjestelmää ja lapsille annettavia mahdollisuuksia hyödyntää täysipainoisesti potentiaaliaan; toteaa, että tällainen lähestymistapa on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi ennaltaehkäistä lasten katoamista;
 4. kehottaa jäsenvaltioita panemaan täytäntöön lapsen edun periaatteen kaikissa lapsia koskevissa päätöksissä lasten asemasta riippumatta;
 5. korostaa, että lapsille on annettava kaikki tarvittavat tiedot lasten oikeuksista, menettelyistä ja suojelumahdollisuuksista lapsiystävällisellä ja sukupuolierot huomioon ottavalla tavalla ja lasten ymmärtämällä kielellä; kehottaa Euroopan turvapaikka-asoiden tukivirastoa auttamaan jäsenvaltioita laatimaan riittävästi vastaanottoaineistoa lapsille tiedottamiseksi;
 6. kehottaa jäsenvaltioita nopeuttamaan menettelyjä, joilla nimitetään ilman huoltajaa saapuvilla lapsille holhooja tai väliaikainen holhooja;
 7. kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla saapuvilla lapsilla on pääsy lastensuojelusta vastaavan toimihenkilön luo myös hotspot-alueilla, lasten majoitustiloissa ja rajanylityspaikoilla;

¹ Vuoden 2016 AIDA-raportti, s. 3.

8. kehottaa jäsenvaltioita takaamaan, että kaikilla ja erityisesti ilman huoltajaa saapuvilla lapsilla on mahdollisuus ihmisarvoiseen asumiseen ja terveydenhoitoon, ja varmistamaan esteetön pääsy viralliseen koulutukseen ja inklusiiviseen opetukseen samoin edellytyksin kuin maan kansalaisilla, mukaan lukien kieliopetuksen kaltaiset valmistelevat toimenpiteet, jotta varmistetaan lasten kotoutuminen vastaanottaviin yhteiskuntiin koko sen ajan, kun he ovat jäsenvaltion alueella;
9. palauttaa mieliin, että ilman huoltajaa olevat lapset olisi majoitettava eri tiloihin kuin aikuiset, jotta vältetään väkivallan ja seksuaalisen hyväksikäytön riskeiltä;
10. kehottaa asettamaan etusijalle Kreikasta ja Italiasta tulevien ilman huoltajaa olevien ja EU:n siirtopäätösten edellytykset täyttävien lasten siirrot; kehottaa perustamaan rakenteita, joilla jatketaan lasten siirtoja saapumisjäsenvaltioista, jos se on lasten edun mukaista;
11. on tietoinen paikallisten ja alueellisten viranomaisten keskeisestä roolista, sillä ne ovat eturintamassa vastaanottamassa ja kotouttamassa maahantulijalapsia rajallisista resursseista huolimatta; kehottaa jäsenvaltioita vahvistamaan valmiuksia ja myöntämään riittävät resurssit maahantulijalasten ja erityisesti ilman huoltajaa saapuvien lasten vastaanottamiseksi;
12. kehottaa jäsenvaltioita myöntämään riittävän ja jatkuvan rahoituksen ja tuen paikallisille ja alueellisille viranomaisille sekä varmistamaan mahdollisuuden saada eurooppalaista rahoitusta esimerkiksi turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastolta;
13. kehottaa jäsenvaltioita viipymättä jatkamaan kaikkia keskeneräisiä perheen yhdistämistä koskevia menettelyjä;
14. korostaa, että lapsia ei saa ottaa säilöön muuttoliikkeen yhteydessä, ja kehottaa jäsenvaltioita majoittamaan kaikki lapset ja lapsiperheet säilöönnotolle vaihtoehtoiisiin yhteisölähtöisiin tiloihin, kun heidän maahanmuuttaja-asemaa koskevaa hakemustaan käsitellään;
15. katsoo, että jos EU:n jäsenvaltiossa esiintyy maahantulijalasten ja heidän perheidensä pitkitettyä ja järjestelmällistä säilöönottoa, komission olisi käynnistettävä rikkomusmenettely asianomaista jäsenvaltiota vastaan, jotta varmistetaan lasten perusoikeuksien kunnioittaminen;
16. korostaa, että jäsenvaltioiden on kiireellisesti investoitava psykologiseen ja psykiatriseen tukeen ja kuntoutukseen lasten mielenterveyteen liittyvien kysymysten käsittelemiseksi;
17. korostaa, että on tärkeää perustaa kattava ja lapsen etuun perustuva tunnistus- ja rekisteröintijärjestelmä sen varmistamiseksi, että lapset kirjataan kansallisiin suojelujärjestelmiin ja että he säilyvät niissä, soveltaen lapsiin keskittyvää lähestymistapaa koko menettelyn ajan ja noudattaen tinkimättä lapsen oikeuksia koskevaa YK:n yleissopimusta; korostaa, että jäsenvaltiot eivät saa käyttää pakkokeinoja lasten biometristen tunnistusten ottamiseksi;
18. kehottaa jäsenvaltioita vaihtamaan iänmäärittämismenettelyjä koskevia parhaita toimintatapoja, jotta iänmäärittelylle asetettaisiin korkeatasoiset vaatimukset unionin tasolla; korostaa, että lasten lääkärintarkastukset olisi toteutettava tavalla, joka ei ole kiusallinen eikä loukkaa lasten ihmisarvoa;

19. kehottaa jäsenvaltioita lisäksi tehostamaan toimiaan ja lainvalvontaviranomaisten ja lastensuojeluviranomaisten rajat ylittävää yhteistyötä kateissa olevien lasten löytämiseksi ja suojelemiseksi siten, että lapsen etu asetetaan aina etusijalle;
20. pitää valitettavana, että lasten jääminen valtiottomiksi on yhä laajamittainen ilmiö; kehottaa unionia ja sen jäsenvaltioita varmistamaan, että lasten valtiottomuus sisällytetään riittävällä tavalla kansalliseen lainsäädäntöön lapsen oikeuksia koskevan YK:n yleissopimuksen 7 artiklaa täysimääräisesti noudattaen;
21. panee merkille jäsenvaltioiden ja komission aikaansaaman edistyksen Euroopan edunvalvontalaitosten verkoston yhteydessä ja kehottaa jäsenvaltioita tukemaan verkostoa;
22. korostaa, että lasten kanssa työskentelevillä toimijoilla ei saa olla rikosrekisterimerkintöjä varsinkaan lapsiin liittyvistä rikoksista; kehottaa jäsenvaltioita antamaan heille jatkuvaa ja asianmukaista koulutusta ilman huoltajaa olevien alaikäisten oikeuksista ja tarpeista, myös mahdollisista sovellettavista lasten hyvinvoinnin turvaamista koskevista normeista;
23. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan toimiaan, rajat ylittävä yhteistyö mukaan lukien, ihmiskaupan ja kaikenlaisen hyväksikäytön lapsiuhrien tunnistamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kaikilla lapsiuhreilla on yhtäläiset mahdollisuudet saada tukipalveluja; tiedostaa, että tyttöjen hyväksikäyttö prostituutitarkoituksiin muodostaa erityisen ongelman;
24. korostaa, että uusien turvallisten ja laillisten reittien avaaminen antaisi unionille ja jäsenvaltioille paremmat mahdollisuudet käsitellä erityisesti lasten suojelutarpeita ja murentaa salakuljettajien liiketoimintamalli;
25. panee merkille monien kansallisten ja eurooppalaisten kansalaisjärjestöjen, etsintä- ja pelastustoimia suorittavat järjestöt mukaan lukien, antaman humanitaarisen avun lasten edun turvaamiseksi;
26. kehottaa jäsenvaltioita tehostamaan kiireellisesti toimiaan järjestäytyneen rikollisuuden eri muotojen, lapsikauppa mukaan lukien, käsittelemiseksi yhdessä, torjumaan rankaisemattomuutta ja varmistamaan, että näihin rikoksiin syyllistyneet tuodaan oikeuden eteen viipymättä riippumatta siitä, ovatko kyseiset henkilöt unionin vai kolmannen maan kansalaisia;
27. katsoo, että lasten oikeudet muuttoliikkeen yhteydessä olisi asetettava ensisijaiseen asemaan vuoden 2020 jälkeisellä rahoituskaudella, kun otetaan huomioon komission vuonna 2017 antama tiedonanto lasten suojelusta muuttoliikkeen yhteydessä, kestävä kehityksen tavoitteet ja komission ohjeet EU-varojen käytöstä muuttajien kotouttamiseen;
28. kehottaa jäsenvaltioita lisäämään jäsenvaltioiden eri viranomaisten välistä rajat ylittävää yhteistyötä, tietojen jakamista ja koordinointia, jotta täytetään aukot ja varmistetaan, että lastensuojelujärjestelmät ovat riittäviä eivätkä ne ole hajanaisia;
29. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle sekä komission varapuheenjohtajalle / unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkealle edustajalle.